

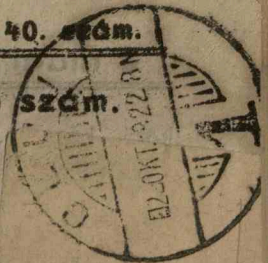
Telefon 15 szám.

Székely Hírek

(volt Székely Udvarhely)

A Székelység partoktól független politikai újsága

Handwritten notes:
 Budapesten
 1922. október 22-án
 szent de tomb
 conform legi den
 17. Octobr 1904.

Előfizetési ára: egész évre 50 leu, félévre 25 leu, negyed-
 évre 12 leu 50 bani. Egyes szám 1 leu. A regátban 1 leu 50 bani
 Hirdetések díjszabás szerint. — Nyílt tér soronkint 3 leu

Felelős szerkesztő:
Ébert András.
 Kiadja: A lapkiadó-társaság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Odorheiu (Székelyudvar-
 hely) Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31. sz.
 Megjelen minden vasárnap

Tisztviselők tragédiája.

Egy beküldött cikkből ide iktatjuk a következőket: „Jelenlegi fizetésünkben még az életet sem vagyunk képesek tengetni. A legszükségesebb cikkek (kenyér, fa, hus, zsír) árai, a tavalyi őszi árakhoz viszonyítva, 100—300 százalékkal emelkedtek. Hol van a ruha, gyermekeink gondozása? A hiányos táplálék, a gond és cse-nevészedni indult gyermekeink látása felőrli még azt a csekély ellentálló képességet is, amely a vészterhes idők lezajlása után megmaradt bennünk...”

Tények ezek! De nem idézünk többet! Minek? Hisz oly laza a különböző társadalmi osztályok összetartozásának érzete, oly hidegen hagyja az egyiket, ha a másik éhen hal, hogy egyeseket megindítani, jobb belátásra bírni, meg sem kíséreljük. Benne vagyunk a fékevesztett háborus erkölcsök orgiáiban és tehetetlenül nézzük, mint lazul a rend, vész el a tisztesség, becsület... omlik össze minden.

Azon már túl vagyunk, hogy a drágaság okait más társadalmi osztályok tulságos meggazdagodási vágyában találjuk fel és ellenszenvünk kizárólag azok ellen forduljon. Mi csak azt látjuk, hogy feltartóztatlanul közeledik az a lavina, mely először minket: az állam végrehajtó szerveit teszi tehetlenné és nyomja agyon.

S ha már egyszer lejtőre kerültünk, azon nincs megállás! A tisztviselő existenciák buká-

sát az élet ezernyi vonatkozásaiban ezerfelé érzi a köz és végeredményben az állam, melynek alapköve: tisztviselőinek megbízhatósága.

Gyors és radikális megoldásra van itt szükség! Félrendszabályokkal csak romlik a helyzet és féltő, hogy a tisztviselői fizetések mérsékelt emelésével hatványozott mértékben nő ismét a drágaság. A helyzeten leginkább az segítene, ha a mostani minimális havi fizetés mellett, minden tisztviselő megkapná természetben azt, amire föltétlenül szüksége van (liszt, zsír, cukor, burgonya, tűzifa, szövet, vászon, cipő). Csak így lehetne a tisztviselő existenciáját az árhullámzásoktól és az alkalmi uzsorásoktól (vagy inkább a nyomor vámszedőitől) függetleníteni. E legelsőrendű életszükségleti cikkek legnagyobb része itthon szerezhető be!

Lehetetlen helyzet, hogy ilyen őstermelő országban, mint mi vagyunk, azok legyenek az állam mostohái, akik nélkül elképzelhetetlen az élet. Ha nem volna posta és vasút, csendőrség, közigazgatás és igazságszolgáltatás, ha nem volna iskola s azok révén tanító, mérnök, orvos, pap... ugyan mi lenne itt? Talán Mózi bá megvédhetné egyedül buzával telt zsákjait és visszatudna-e vedleni a legsötétebb őskorba!?

Szerencsétlen gondolatnak tartottuk a tisztviselői sztrájk-nak még az említését is. De csak felfelé! Államférfiaink tud-

ják, hogy az ország konszolidációjának, nyugodt s békés fejlődésének egyik alapköve a pontos, megvesztegethetetlen és megbízható köztisztviselő. Nézetünk szerint fognak is javítani a helyzeten. De azt szeretnők, ha ez a javítás radikális lenne. Át kell térni inkább előbb, mint később a részleges őstermelő valutára az adózásban. Akkor megszűnik az anynyira gyűlölt és sokszor igazságtalan rekvirálás. A földmivelő az ipari és kereskedelmi cikkek áraihoz mérten, — mint most — akkor még inkább el-

adhatja terményeit, a köztisztviselők megélhetésének minden veszedelme nélkül. Megszűnnék a surlódás és ellenszenv nép és köztisztviselő között, mert hiszen utóbbi csak azt kapná meg, amihez joga van mindenkinek ebben az országban: a tisztességes megélhetést. És megszűnnének azok az apró és nagyobb tragédiák, melyeknek áldozatai a köztisztviselők és azok utódai.

Szép a hazafiság és önfeláldozás, de végtére ebbe az ország pusztulhat bele!

Erőstetői.

Méltóságos és Főtiszteletű Püspök Úr!

— Válasz a körlevélre. —

Amikor és ha ez a levél Méltóságod kezébe kerül s meglátja, hogy annak írója — alattirt, bizonyosan mosolygó kézlegyintéssel dobja azt olvasatlanul a papirkosárba. Alattirtat azonban e levélírástól nem fogja eltántorítani a perspektívának ezen előre kilátásba helyezett bizonyossága, mert úgy fogja fel, hogyha a tenger egyik partjáról akár a legutolsó matróz vészkiáltását nem is akarja meghallani a messi parton álló kapitány, azért a bekövetkező veszély jelzésére mégsem fölösleges a kiáltás.

Méltóságos Ur! Mielőtt a részletekbe bocsátkoznám, esdve kérem: a matróz esengését hallgassa meg a kapitány és Ön álljon meg legalább a féluton! Hiszen mi Önt úgy imádtuk, mint a bálványimádó az ő aranyborjút, mint a khinai az ő lonfucséját, mint az arab az ő Mohamedjét, az indus az ő Budháját, mert Ön volt a mi földi Krisztusunk, több mint hitrokonainknak a Péter földi helytartói, a római pápák tudva, hogy ők sem mentesek a földi bünökktől, amikor 2 Bonifác öleté meg 2 elődjét a pápai hatalom birásáért. Ne ölje meg Ön az erdélyi ref. anyaszentegyházat, hogy ne valósuljon meg a kántorok elcsapása idején 1920. szept. 26 án nt. Bajkó esperes urhoz írt ama jóslatom, hogy az

összes ref. püspököket nem fogja annyi átok kísélni sirjába, mint a mi vétünkéből való büszkeségünket, a mi Nagy Károlyunkat.

Méltóságos Uram! Ön úgy van, mint aki egy magas torony tetejére akar felmászni, hogy papjainak tekintélyt keresve tekinthessen be a torony tetejéről az ígért földjére. A torony alsó lépcsőjén talál is rózsákat és tulipánokat, de már a harangoknál tövisesbe ütközik és a torony tetejéről biztosan alázuhanás. Ezt mondtam volt annak idején a Károlyi Mihály pünkössti királlyá koronázása napján, amikor aztán ő is a dicsőség zenitjéről zuhant alá a bukás nadirjába.

Püspök Ur! Ön az idealizmus jelszavával földönfutóvá tett egy sereg fel. tanítót, az Ön embereit (minket is azzá akart tenni, de a jövő nem Önt igazolta, miként nem fogja igazolni a jelen jövője sem) azzal az idealizmussal, amely realizmussal a román államtól zsebre vágja a 100 ezereket. Ellenségeivé tette a mostani állami tanítókat, mint amily ellenségei kezdenek lenni fel. tanítóit; az eredéves anyától való elszakadási fájdalmat súlyosbitotta magyar népe lelken azáltal, hogy amikor a legnagyobb összetartásra lett volna szükség, a román államhatalom megelégedésére széttepte Erdély magyarsága közt az össze-

kötő kapcsot, egymásközi gyűlölséggel megmetelyezte az ártatlan lelkeket, kik 2 év óta gunyolják egymást, feldulta a békés faluk csendes nyugalmát, papjai és tanítói közt az addigi barátságos hitrokoni szeretetet nem csak meglazította, hanem a gyűlölséget oly mértékben hintette el áldás osztogatásra hivatott főpásztori kezeivel, hogy nemzedékek idejébe kerül, e megbocsáthatatlan szomorú tények enyhítése. Ön úgy a kicsinyek templomát az iskolát, mint a nagyok iskoláját a templomot kortestanyává tette, céltalan céljai elérésére nem válogat az eszközökben, csak hogy fel. iskolai rögeszméjét bálványul állíthassa, holott annak szükségessége iránt bombasztikus szólamokon kívül még eddig a „magyarságon“ felül elfogadható érvelést nem tudott felhozni a kisajátított sajtó sem, amit már önök sem hisznek, amióta a hálánkra kötelezett „Székely Hírek“ ezen egyellen argumentumot is leszállította a maga értékére s így „érvül“ csak a jelszó maradt, a . . . „fenn kell tartani!“ Ugyan, hogy képzeli elhithetelni Erdély népével, hogy a magyarság sorsa a játszó életre berendezett 6—12 éves iskolai kor határában nyugszik s ezen örült idea kedvéért tönkre akarja tenni egyházi vagyonát Kolonicsi rendszerével Bástyá gyalogszereiseivé süllyeszti saját fáját a helyett, hogy a magyarságot papjai által a 12 éves koron felüli korban igyekezni megvédeni, hol nincs szükség vagyonok dobra ütésére.

Méltóságos Püspök Ur! Ön is kántortanítónak gyermeke, akiről feltételezzük, hogy most is fülünkbe csendülő püspöki fogadalmával nem fogja a tanítókat gyűlölni. Mi a kisborosnyói sirt a fiui könnyektől megszentelt „ercsi“ sírnak azt a kántortanítói szülőházat egy monoki kástélynak, mint a szabadság fákllya gyárának egy sőtörri kuriának, mint a demokratikus élet parlamentjének egy Petőfi kunyhójának, mint az apothéozis pántheonjának tekintettük, s mégis e háznak egykori szülöttje, az édes apa egykori kartársainak legnagyobb ellenségévé nőtte ki magát?

Püspök Ur jól tudja, hogy az elemi fel. iskolai oktatás semmit sem lendíthet a magyarság ügyén, mert miként a magyar tannyelvű állami iskolák nem lehetnek ellenségei a magyar ügynek, úgy a felekezeti sem lehetnek annak nagyobb apostolai. Őa bogárpolitikájával csak ártás a magyar ügynek akkor, amikor a fel. iskolák erőszakolásával gyengíti a magyar faj anyagi erejét, tönkre teszi az egyházak existenciáját, amelyért éppen Ön volna felelős az elődök, unokák és a sokszor hivatkozott történelem előtt.

Ön Püspök Ur eddigi ténykedései után az egyetemes iskola-adózás által egy óriási megterhelést akar róni a ref. hívekre, amely szerencsére a 3 évi bolondítás után az immár kiábránduló nép józan belátásán fog megtörni, mely kezdi belátni az eddigi büvész sziituációval takargatott papi hatalomnak a „magyarság“ hangzatos kulissza leple alá rejtetett Mumusát. Méltóságod szerencsétlen balkezű, de már nyílt tendenciájává vált tanügyi politikájával nemcsak a magyarság fennmaradását veszélyezteti, hanem a ref. hit rovására egyre nagyobb lendületet átfogó názárenus és baptista vallás annyira az Ön nevéhez kezd fűződni, hogy ha én vallásomnak csak egy kis község keretében ártottam volna akkorát, mint amelyet ártott Méltóságod erdélyi anyaszentegyházunk komplexumának, hitvány életemet bűnbánó imádsággal rég

visszaadtam volna mennyei Atyám kezeibe.

Püspök Ur! Vonja vissza az egyetemes adózást célzó, különben gyönyörűen megkonstruált szép körlevélét, melyből átoknál egyéb úgy sem fakad és amely — egy izléstelen hasonlattal élve — úgy néz ki, mint mikor egy csoda korcosszülöttet elegáns ruhába bujtatnak s hátba nézve az utána sétáló leányseregnek mindenike szeretné a fényes „gavallért“ saját partijának megnyerni, amelyből csak a szembekerülés, a szánandó szemlélés ábrándítja ki őket. Ugyan a fel. iskola erőltetésénél mit keresnek e körlevélben Pál apostolnak örökbecsű citatimai? Pál apostol e kérdésnél nem a nyájnak, hanem a pásztornak mondaná: „Ne tévelyegj!“

Méltóságos Püspök Urnak azért mindig alázatos hive:

Czófalva, 1922. szept. 24.

Bodali Pál.

Szinészet.

Fehér Imre szintársulata Székelyudvarhely.

Fehér színigazgató Székelykeresztúron október 8-án befejezi a szezon s október 9-én már Székelyudvarhelyen üli fel sátoifáját. A társulatot jó hír előzi meg s így biztosan remélhető, hogy nálunk is óriási eredmény koronázza a társulat művészi törekvéseit.

Fölösleges hangsúlyoznunk, hogy ma egy szintársulat existenciája a legnagyobb küzdelemmel biztosítható s csakis a műértő közönség áldozatkészségétől függ léte és fennállása. A mai drágasági viszonyok ép úgy megdrágítják a színházi jegyeket is, mert nemcsak a művészi erő drága, de a megélhetés, ruhabeszerzés stb. megnehezítik a vándor színészek életét. Így ne csodálkozunk, ha az igazgatóság kénytelen volt a helyarat emelni, — gondoljunk arra, hogy amíg minden élelmi és iparcikk 300 százalékkal emelkedett tavaly óta, addig a színházi jegyek alig 60 százalékkal emelkedtek csak.

Ezuton is felkérjük a színházlátogató közönséget, hogy ezeket az okokat figyelembe véve, — ne retíráljon meg áldozatkészségével, hanem már előre is bérlettel igyekezék biztosítani szintársulat existenciáját.

Vakár Vilmos h. igazgató városunkban volt és sok helyen megfordult bérletelőjegyzés céljából, de korántsem érte el a tavalyi eredményt. Még mindig lehet előjegyezni Bodrogi és Hirsch kereskedésében, ahol az előjegyzett helyek után a szelvényeket is kiszolgáltatják.

Bővebbet majd a falragaszok!

— **Szójáték**, mely először egy budapesti lapban élvezett nyomdafestéket, „Mi különbség Horthy Miklós kormányzó, Bethlen István miniszterelnök, a vakondok és egy bányász apósa között?“ Felelet: „Horthy Miklósnak a veje Fáy, Bethlen Istvánnak a feje fáj, a vakondnak a feje váj, a bányász apósának a veje váj.“

Városunk jövője.

Egyes polgárok — félrevezetettve — városunk nagyszabású fejlődését úgy látják biztosítva, ha a Székelyföld anyavárosa nagyközséggé alakulna át.

Ennek a minden komolyabb alapot nélkülöző gondolatnak kiindulási pontja a szerepelni vágyás. Tudniillik a városokban a képviselőtestületek felállítását a kormány még ezideig nem engedélyezte, viszont a községekben már működnek.

Igy akarnak tehát egyesek közéleti tevékenységet kifejtteni; feledve, hogy a községi képviselőtestület kevés tagból áll és így nagyon kevesen juthatnának be. Amellett az autonómia is sokkal szűkebb térre szorul. Nem a régi városi képviselőtestületek, hanem a főszolgabírónak alárendelt szerv lenne csupán.

Fel sem tétélezhető, hogy tárgyalagos és előrelátó ember komolyan foglalkozhassék ezzel az eszmével. De ha még talajt verne ez a gondolat, akkor is a kormány nem egyezhetne bele, hogy a saját intencióját kijátszani engedve, város helyett községbe állítsa fel a meg nem engedett képviselőtestületet.

Ez azonban az ügynek a szépség hibája, de hol marad még az erkölcsi hatás, a visszafejlődés mozzanata?... Gondoljuk csak el azt az óriási anyagi hátrányt, mit a város a vármegyei székhely szükség szerű eltolásával veszíthetne!... Viszont a városi polgárok, kik jobb társadalmi, kulturális és vagyoni viszonyok között éltek, — éppen azért, mert Székelyudvarhely város a vármegyei központ — azokat akaraton kívül is földönfutókká tennék.

A gondolat kivihetlensége és az észszerűség hiánya miatt ugyan említést se érdemelt volna, de ha már kifejezést öltött, szükségesnek láttuk pár vonásban megrajzolni, nehogy ez is, mint több sok más alapot nélkülöző roszindulatu félrevezetés, éket verjen a még eddig megértésben levő többi polgár és hatóság között.

Sarcey.

Földosztás.

Mint a „Székely Hírek“ 39. számában jeleztük, Dr Gyarmathy Dezső, homoródszentpáli birtokos 370 holdas birtokából 221 holdat sajátított ki szept. 30-án az előre megállapított program szerint.

Reggel pont 8 órakor futott be az odorheiuállomásra Constantinescu földmívelésügyi miniszter külön vonata, aki rövid üdvözlések után kíséretével Homoródszentpálra ment.

Kíséretében voltak: Páso P., a képviselőház alelnöke, Tanasescu Sz., Pora A., Dr Kiss G. képviselők; Neamtu V. prefektus, Szabó Gábor subprefektus, Bilciurescu V. törv. elnök, Dumitru Muntean főügyész, a földosztó bizottság inspektorai és 3 bukaresti újságíró.

H-sztpálon Cionca M. oklándi főszolgabíró és Popa J. lelkész üdvözltek a vendégeket, amelyekre a miniszter szívéyes szavakkal vála-

A hálaadó istentisztelet elvégzése után Örmösi J. unitárius lelkész mondott imát, majd román nyelven üdvözölte a megjelenteket. Kónya K. ref. lelkész beszédét Neamtu prefektus tolmácsolta.

A néphez beszéltek Pora A. és Tanasescu Sz. képviselők. Beszédeiket Neamtu prefektus tolmácsolta.

Ezek után Constantinescu miniszter fordult a nagyszámban megjelent székelységhez. Beszédéből — melyet bámulatos korrektséggel fordított Szabó G. subprefektus — a következőket emeljük ki:

„Románia egy nagy templom, amelyben minden itt lakó népnek helye van, hiszem, hogy mindannyian meg is lesznek elégedve, nemcsak az igazságért, amelyet a liberális kormány részéről tapasztalnak, hanem azon szeretetért is, amellyel viseltetünk.

Mi nem csinálunk kivételt. Ime itt a székelyek lakta földön, székelyek kapják a földet. Ebből kiviláglik, hogy aki Románia nagytemplomában imádkozik, meg lehet elégedve. Kívánjuk, hogy a székely nép, melyet szerénynek, szorgalmasnak és hű állampolgárnak ismerek, munkálja és használja ezt a földet és maradjon meggyermekről-gyermekre, hogy Románia összes fiai vallás- és nemzeti különbség nélkül boldogok legyenek.“

Az oklándi járásbíróóság visszaállítása érdekében monstredeputáció kereste fel a minisztert, aki a jelenlévő Bilciurescu törv. sz. elnök véleményének meghallgatása után, kilátásba helyezte az igazságos kérés teljesítését.

Ezek után Odorheiuura jött vissza Constantinescu miniszter kíséretével együtt, ahol tiszteletére bankettet rendeztek Barkóczy éttermében, ahol több közérdekű pohárköszöntő hangzott el. D. u. 3 órakor a miniszter kíséretével autón Csikszeredára ment, ahonnan este 8 órára visszajött Székelyudvarhelyre.

HIREK.

Erdély Rákosi Jenője.

Dózsa Endre, az Erdélyi Irodalmi Társaság elnöke „Rólunk székelyekről“ címmel cikket írt a „Keleti Újság“ szept. 28-iki számában. E cikk minden betűje szívünkhöz férközött, mert valódi igazságot, hamisítatlan történelmet vonultat lelki szemünk elé.

Viszont a mai államférfiak hazafias kötelességére is reá mutat; kijelöli észszerű munkásságuk útját a Székelyföldön.

Jól esik nekünk, székelyeknek, kik — ugyszólva — ma is egymagunkban, minden előrehaladás eszközétől megfosztottan, emberfeletti erővel küzdünk a létért, — ha olykor-olykor a fajunkhoz tartozó, vérünkbeli való irodalmi tekintélyeink figyelme felénk fordul. Mert az egész székelységért — az új alakulat óta — egyedül a „Székely Hírek“ dolgozott a maga legszerényebb székely eszközeivel; magasan lobogtatva a székelység zászlóját, melynek lenyomatlan, megsemmisültni nem szabad

Hiszen Dózsa Endrével szólva: „Ma már nem a mi különleges érdekünk az, hogy a székelységnek

em, a ragaszkodás a faluhoz, a tűzhelyhez és a vállalkozási nem összhangba hozásával a nép leges képességeinek megfelelő nyitassék. **Ma már ez itt az ország szívében elsőrendű állam-ek.** A székelység földjén a természetadta kincseknek egész sorosan kiaknázatlanul. A sűrűség és különösen a székelység- ipari munkákra bevált volna ki az államkormányzat leghatal- babb támogatását és kezdeményező- atkozását a közegészségi intéz- nyek, fürdők, klimatikus gyógy- nek, ipari vállalatok létesítésére. amint megszokta a székely a helyett a kapát, épen úgy meg- a a pörölyt és kalapácsot.

zt az őserőt Románia kormány- nak fel kell ismernie és fel kell zánálnia. Ennek az őserőnek el- yagolása kiírja a székelységből onérzetet a multjáért, a küzdelem- sséget a jelenért és a reményt jobb jövőért. Egy jobb sorsra emes, kompakt egységet képező ömeg békéltensége, nyomorba vedése épen az állam szívében, gerőtleníti magát az államot. Mert hatalmassá fejlődni induló ezen államnak Sámson fűrtjei, mely- örítés ereje van, mégis csak mi tvérnépekként együtt dolgozó ömeg vagyunk és ha Sámson tjeit levagdadják, élni nem tud ább és ő maga szakasztja ön- gára az épületet.

— **Az év utolsó negyede** kez- dik a mai nappal. Előfizetőink a kérjük, hogy a »Székely Hírek«-t sürgősen beküldeni szivesked- nek. Habár a papiros és a munka- nek lényegesen felemelkedtek, mi előfizetési és hirdetési díjakat emeltük. Ezzel is olvasóink ér- seit ohajtuk szolgálni azon remény- n, hogy viszonzásul áldozatkészse- ket méltányolják és a »Székely nek«-et a legszélesebb körben ják terjeszteni. Mi a székelység zólóját rendíthetetlenül védelmez- . Aki igaz székely, az velünk tart tisztes táborunkhoz csatlakozik.

— **Benedek Elek** a székely anya- megye országos hírű költője a len töltötte be 63-ik évét. (Szü- ett 1859. szept. 29-én Klsbaczon ségben. Középkorai tanulmá- it a székelyudvarhelyi ref. kolle- mban végezte.) Nagyszámu re- nyei s elbeszéléseiben az ügyes esesövés mellett különösen a ekely népelet rendkívül finom és vészi rajzai megkapóak. Írásai a ekely alaplekkület visszatükrözé- és hű tolmácsai. Minden művén gíg vonul az ő nagy embersze- ete, amely nem enged meg, hogy emberi gyarlóságok felett osto- zó erkölcsprédikációkat tartson. gfeljebb kicsufolja őket, de so- sem sértően. Ő dolgozta át és ta ki 5 kötetben a legszebb ma- ar meséket és mondákat s ezzel a magyar ifjuság legolvasottabb jává. Ezelőtt 1 évvel, amikor se- esen hagyták el szülőföldjüket a revezetettek, ő ott hagyta fényes ását és hazajött. A székely nép eretete haza hívta Most a »Va- rnap« című, különösen szerkesztett

képes hetilapnak főszerkesztője és lankadatlan erővel folytatja írói te- vékenységét. Minden székely őszinte szeretettel olvassa írásait és leg- hőbb ohajtása, hogy minél tovább írjon Elek apó!...

— **Megbízás.** A comitetul agrár (legfőbb agrárbizottság Cluj-Kolozs- vár) Dr gróf *Nesselrode* Károly ve- zető járásbíró helyébe, az odorheiu- székelyudvarhelyi járási kisajátítási bizottság elnöki tisztével, a regát- ból ezelőtt három héttel az odorheiu- székelyudvarhelyi járásbíróshoz helyezett *Constantinescu* Mihály járásbírórt bizta meg.

— **Kinevezés.** A miniszterium Cráciun Miklós odorheiu székelyud- varhelyi államrendőrségi prefektust a lakáshivatal elnökének nevezte ki.

— **Apáthy István,** az európai híri tudós, volt kolozsvári egyetemi tanár, főköormánybiztos, életének 59 ik évében, hosszas szenvedés után, vízkórságban elhalt Szegeden. A tu- dományos világra mérhetetlen vesz- teséget jelent elmulása.

— **Áthelyezés.** Ivanciu Miklós rendőrszakasparancsnokot hasonló minőségben tecuciuból az odorheiu- székelyudvarhelyi államrendőrséghez helyezték át.

— **Ma (vasárnap).** A székely- udvarhelyi ref. kollegium a nagy- enyedi Bethlen-kollegium 300 éves jubileuma alkalmából rendezendő tornaünnepélyének nyilvános fő- próbáját okt. hó 1-én, ma (vasárnap) d. u. fél 3 órakor tartja a kollegium kertben, amelyre a sportkedvelő kö- zönség figyelmét ezuton felhívjuk. Belépti díj nincs Önkéntes adomá- nyokat a versenyen résztvevő tanu- lók utiköltségeinek és egyéb felsze- reléseik fedezésére köszönettel fog- dunk. A rendezőség.

— **Másfélmilliárd leut** kért kölcsön a kormány a Banca Natio- nala (Nemzeti Bank) pénztárától az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság sürgős szükségleteinek kielégítésére. A jegybank már ki is nyomtatta az új papirospénzt és a legközelebbi napokban másfél milliárd leuval lesz több készpénz a piacon. A köl- csön rövid lejáratu, mert jövő év április 1-ig visszafizetik. A most kibocsátásra kerülő új bankjegyek- kel célszerű lenne már végre-vala- hára az egyes vidéki pénzüintézetek- nél felhalmozott, **elhasznált ban- kókat is kicserélni**... Különb- en csodálatos, hogy a Banca Nationala oly nagyon elzárkózik az erdélyi pénzüintézetektől, hogy még az el- rongyolódott bankjegyeket sem fo- gadják el tőlük s így még kisebb helyeken is 20,000 leu értékű, de már forgalomképtelen pénzjegyek hevernek gyümölcsözés nélkül. Fel- hívjuk az illetékes körök figyelmét, mert ez nemzetgazdasági szempont- ból türrhetetlen. Demokratizálni kell a Nemzeti Bankot, hogy annak elő- nyeit az ország egész lakossága élvezhesse — fajkülönység nélkül helyi vidéki bankjai útján. A nem- zet bankja csakis közérdeket szol- gálhat és nem engedhet magának olyan luxust, hogy csakis válogatott publikummal álljon szóba...

— **A borbélyüzletek** ezentul minden vasár- és ünnepnap déli 12 óráig nyitva lesznek

— **A décsfalvi vasúti átjáró** mellett levő Küküllőpart biztosítását a miniszterium engedélyezte, amelyre ez évi október 24 én az odorheiu- székelyudvarhelyi építészeti hivatal- na átadás lesz.

— **Tüzeset.** Zetelaka nagyközség- ben szept. 23 én reggel ismeretlen okból tűz keletkezett, amely Már- ton János és Sebestyén István földművesek csüreit elhamvasztotta. Az épületekben, mintegy 100,000 leu értékű gabona és takarmány esett áldozatul. A község lakossága — a véletlenül ott tartózkodó Olajos Dezső székelyudvarhelyi tűzoltó osztályparancsnok irányítása szerint — dicséretes buzgósággal dolgozott és ennek köszönhető a tűz elfojtása, tovább terjedésének megakadályo- zása. A kár a 150,000 leut megha- ladja. A harmadik károsult Juga András, kinek a gabonája az egyik csűrben szintén ott égett.

— **Indemnitate speciale.** Ud- varhelyvármegye községi és körjegy- zőinek különleges pótlékát a na- pokban kiutalják. *Kozma* Aladár vármegyei számvevőségi főnök, ki a jegyzők kérésére Bucarestiben járt, a belügyminiszteriumban felhatal- mazást nyert, hogy a vármegye sub- prefektusával egyetértőleg, a közsé- gek jegyzői alapjának hátralékait állapítsák meg s azok gyors behaj- tásáról intézkedjenek. A befolyt pénzből pedig a különleges pótlé- kot fizessék ki.

— **A keleti expressz** új dij- szabálya szerint kedden, csütörtök- ön és szombaton indul Bukarest- ből, honnan Budapestig a menet- jegy ára 182 10 francia frank, Arad- tól Budapestig 58 frank.

— **Unitárius papi gyűlés.** Az odorheiu-székelyudvarhelyi unitá- rius lelkész kör szept. 28-án Odor- heiu-Székelyudvarhelyt tartotta meg őszi közgyűlését. *Vári* Domokos ló- kodi lelkész mondott mély áhitattal és költői lendülettel megírt imát és szentbeszédet. A gyűlésnek több apróbb ügy elintézése után, főtárgya a hivekre fejenként kivetett 30 Leus iskola-adó tárgyalása volt. A 19 egyházközség lelkészei szomorú szívvel állapították meg, hogy hiveik a felekezeti iskolák céljaira vagy egyáltalában nem hajlandók adózni vagy nagyon csekély áldozatkészse- get mutatnak. A gyűlésen szebbnél- szebb tervek és vélemények hang- zottak el, de a legcsekélyebb re- ménységet sem fűzték ahhoz, hogy a felekezeti iskolákkal szemben a hivek idegenkedését megtörjék.

— **A mértékek** a legújabb ren- delet szerint csakis a mértékhitel- sítő hivatal által hitelesítve használ- hatók. A régi kupák és hitelesítetlen literesek használata, büntetés terhe alatt tiltva van.

— **A postához** a kolozsvári re- rületnél ismét 15 magyar tisztvise- lőt visszahelyeztek állásukba.

— **Ha le kell törni valamit,** az nem az uzsora, hanem a drága- ság — írja az »Uj Kelet«. A drága- ságot pedig ott kell megfogni, ahol a botot, a boldogabbik végénél. Meg kell vizsgálni az okát, miért kénytelen a kereskedő drágán adni a holmiját. Az okok legelseje a szál- litás bizonytalansága. — Azok a vámok és sápok, amelyek egyetlen törvényben vagy rendeletben sincse- nek legalizálva s amelyeket mégis bennetálunk minden kereskedő kal- kulációjában, sőt mi több, ott talál- juk a vállalatok és cégek törvénye- sen hitelesített könyveiben és szám- adásaiban. Mindenki tud róluk, el- könyvelik őket, egy-egy elszámolárs köteles vállalat néha nevéen is ne- vezi és mindmáig egyetlen törvény vagy rendelet se jelent meg, amely ezeket az illetéktelen sápokát, vámo- kat, díjakat, illetékeket és kenőpénze- ket eltörülte volna. Itt kezdjék

letörni a drágaságot! Itt kezdjék megfékezni az uzsorát! Itt legyen a kormány erélyes! Ezzel nem a keres- kedőknek, hanem az árak 50—100 százalékkal való csökkentésével, az egész közönségnek és főleg az or- szág valutáris viszonyainak emelése érdekében használhat.

— **Szüreti mulatságot** rendez Odorheiu-Székelyudvarhelyt e hó 8-án (vasárnap) a Hargita Testedző Egyesület és a Polgári Önképző-Kör. A két népszerű egyesület e nagy- szabásu mulatsága iránt széleskörű az érdeklődés.

— **A fényüzési és forgalmi adók** ügyében a pénzügyminiszte- rium legutóbbi rendelete úgy intéz- kedett, hogy a vendéglők, kávéházak, valamint más üzletek és áruházak nem külön, hanem az árba beszám- itva kezeljék a luxus és forgalmi adót. A blanketta rendszer tovább is fennmarad, de újabb és szigorubb megtorló intézkedéseket léptet életbe a pénzügyminiszter a visszaélések ellen. Az étkezési üzemek: kávéhá- zak, vendéglők, cukrászdák, barrok tiz, hat és háromszázalékos fogyasztási adót kell beszolgáltatassanak az illető helyiség osztályozása szerint.

— **A leu budapesti tőzsdei ára** szept. 27-én 15'25—16'25 korona volt.

— **Tájékoztató telekkönyvi ügyekben.** Az igazságügyi állam- titkárság újabb rendelkezése szerint — a tulajdonjog bekebelezések után az ingatlan értékének fél százaléka, zálogjog bekebelezési kérések után a kölcsön-összeg két tized százaléka a kérés benyújtásával egyidejűleg a telekkönyvi hatóságnál készpénzben befizetendő. Nem jár az illeték, ha az ingatlan értéke vagy a kölcsön-összeg 1000 leut meg nem halad. Magán felek által a telekkönyvi ha- tósághoz anyanyelvükön szerkesztve benyújtott kérések mellé a kérés- nek hivatalos nyelven szerkesztett egyszerű fordítása és az eredeti ok- irat hitelesített fordítása csatolandó. Okmányszerű kérésnek hitelesített fordítása csatolandó.

— **Lehetetlen szaggal** telítvék minden reggel az utcák. Az éjjeli mesterséget folytató gyepmester ro- zoga hordó alkotmányával végig öntözi az utcákat, nem azért, mintha úgy akarná, de mert a rendelkezé- sére bocsátott kihordó készülék nem zár, s gondozatlansága miatt minden kis részletében foly s így ha nappal tiszta vízzel nem öntözték az utcákat, éjjel annál pontosabban végig zsino- rozzák eljáró utjukat, amelynek szagja hol itt, hol ott, de állandóan büzlök. De nem csak a lehetetlen rongyos, korhadó készülék teszi bü- zössé a város utcáit, hanem illetlen éjjeli kőborgók is minden sarkot, beforduló kis utcát ellátnak kikerü- lendő rondaságokkal, amelyből épen az iskolával rendelkező Mihaiu Vi- teazul, Király-utcának jut ki felette bő mértékben. A város gazdasági hivatalának és a rendőrségnek fi- gyelmébe ajánljuk ezen közegészség- és közszemérem elleni dolgok meg- szüntetését. (Beküldték.)

— **A vámcsempészet** ellen a pénzügyminiszter körrendeletben hívta fel a vámhivatalok figyelmét, hogy a behozatalból kizárt árukat személypodgyászban csempészik be az országba. Szigoruan utasítja a vámhivatalokat, hogy a vizsgálato- kat alaposan ejtsék meg és a csem- pészek ellen a törvény rendelkezései szerint szigoruan járjanak el.

Sz. 865—1922.

Hirdetmény.

Oraşeni—Városfalva község f. é. október hó 22-én d. u. 2 órakor a község házában 3 évre, azaz 1923. január 1-től 1925. december 31-ig nyilvános árverésen haszonbérbe adja a község korcsma helyiségét (korcsma-, bolthelyiség, 2 lakószoba, szekérszín, istálló, veteményeskert stb.)

Kikiáltási ár 4000 leu, bánatpénz 10 százalék.

Oraşeni, 1922. szept. 23.

1—3

Eldőljáróság.

Szám: 628—922.

Hirdetmény.

Oraşeni—Ócfa község korlátlan kimerési joggal bíró korcsmája három egymásután következő évre 1923. évi január 1-től kezdődőleg 1922. évi október hó 27-én d. e. 10 órakor a község házában tartandó nyílt árverésen haszonbérbe fog adni.

Kikiáltási ár 600 leu; bánatpénz 10 százalék.

Árverési feltételek a taureni-i körjegyzői irodában megtekinthetők.

Taureni, 1922. szept. 10.

1—2.

Barthalis kjsz.

Hirdetés.

A zetelaki községi iskola 1922. évi október hó 25-én d. e. 10 órakor Zetelaka község házában elad nyilvános szó- és írásbeli árverésen 23.2 kat. hold területen, a 30147—1895 sz. F. M. r. és 977—912 közig. erd. b. sz. a. jóváhagyott üzemterv alapján előírt 4. részletről az erdőigazgatóság által megállapított 2521 m² fenyőhaszonfát, melynek kikiáltási ára 53014, ötvenháromezer-tizennégy leuba van megállapítva, melyen alula faanyag eladatni nem fog.

Eladó birtokos az erdészeti hatóság által megállapított fatömeg mennyiségéért, sem minőségéért, sem a terület mértékének teljességéért felelősséget nem vállal.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, azaz 5301 leu 40 bani, melyet az árverés megkezdése előtt tartozik árverezni az árverést vezető elnök kezébe letenni készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban.

Későn érkezett, vagy távirati uton beadott bánatpénz nem fogadtatik el.

Az erdő fekszik Zetelaka község határában a községtől 10—12 km-re és az Odorheiu vasuti állomástól 20—23 km.-re.

Árverési és szerződési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők a községi jegyzőnél Zetea községben és az Odorheiu-Udvarhelyen székelő corundi erdőgondnokságnál.

Zetea, 1922. szept. 19.

Nagy Endre, községi jegyző.

Odorheiu r. t. város tanácsától.
Szám: 2977—920. k. i.

Hirdetmény.

A városi tanács közhírré teszi, hogy a városi erdők f. évi makktermése folyó évi október hó 2-án 10 órakor a gazdasági tanácsosnál tartandó nyilvános árverésen el fog adni; árverési feltételek ugyanott megtekinthetők.

Odorheiu, 1922. szept. 27-én.

1—1

Városi tanács.

! Must—most !

érkezik e héten
Orbán és Markovits
borkereskedőkhöz Odorheiu-Székelyudvarhely.

Üvegezést olvállalok

Bacsics József kereskedő.

SOK PÉNZT

megtakarít, ha

Bodrogi és Hirsch

Odorheiu-Székelyudvarhely, Bulev. Reg. Ferdinand (Kossuth-utca) 31. sz. alatti

üzletében szerzi be:
fűszer, festék, cukorka,
budapesti HERZ-féle
szalámi, csemegesajt,
liszt és mindenféle háztartási szükségleteit

JÖN!**JÖN!**

VILÁGHIRŰ VIRÁG!
Itt lesz
az októberi vásáron.

VIRÁG FERENC

a cluj-kolozsvári híres mézeskalácsos cég eredeti, elismert kitchinő készítményeivel az e hó 4-iki odorheiu-székelyudvarhelyi orsz. vásárra tíz év után újból megérkezik, hogy régi kedves közönségét ismét kiszolgálhassa és szíves pártfogását kiérdemelje.
Kitchinő árukat hoz!

MŰBUTOROK!

mélyen leszállított árakban.

A legszebb és legmodernebb kivitelben kész
butorok szerezhetők be Odorheiu-Székelyudvarhelyt,
Bulev. Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 27. szám alatt
BALÁZS KÁROLY cég áruraktárában.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Ha olcsón és jól akar étkezni,

menjen ifj. **Kassay F. Dénes** Bulevardul Reg.
Ferdinand (Kossuth-utca) 16. alatt levő

BODEGÁJÁBA

Itt állandóan frisszebenisonka, a régi hirneves Hercz-féle budapesti szalámi és legfinomabb erdélyi csemege sajtok, mindenféle hideg ételek, valamint Bürger-féle sör, küküllőmenti fajborok, elópataki és felső-rákosi ásványvizek legelőnyösebb árban kaphatók.

Most
15
leu

! Egy jó tanács !
is aranyat ér. Az „Élet könyvé”-ben sok ezer jó tanács van az élet és egészség föntartásához.

Most
15
leu

Járványok idején

az
„ÉLET KÖNYVE” nélkülözhetetlen.

Apró hirdetések

Legkisebb hirdetés 8 leu. — 10 szóból hosszabb hirdetésnél minden szó 1 leu, vastagabb betűvel 1 leu 50 bani. Apró hirdetések legkésőbb péntek délutánig a kiadóhivatalhoz beadandók.

Hálószobák, ebédlők,

torok stb. állandóan kaphatók Szabó Gyula kárpitos bizománáruraktárában Odorheiu-Székelyudvarhely, Str. Principesa Elisabeta (Bethlen utca) 18. sz.

A női ipariskola

vagyis kézimunka-tanfolyamra járó ohajtók, jelentkezzenek Forró Géznénál.

Szolgának jóra való, megbízható, irni

olvasni tudó egyént felveszek. Cse lap kiadóhivatalában.

Hogyan tudja meg

a nagy világ, hogy eladó jó ár van, ha nem hirdeted? — kérdezi Wannerbilt. — Mikor a kereskedő és iparos pihen, helyette a reklámdolgozik — mondja Carnegie.

100 literes cserefafordító olcsón elad

Hol? Megmondja e lap kiadóhivatalában.

Román és magyar szövegű

„Adásvevési szerződés

ugyszintén román szövegű
anyakönyvi kivonatol

valamint más közhasználatu nyomtatványok készen kaphatók a „Székely Hírek” kiadóhivatalában.

Californiai

CSEMEGE-CONZERV

különlegesség

Biztos, csalhatatlan háziszér székrekedés ellen. Nem orvosság, hanem nyálankság, melynek meglepő a hatása. Tisztítja a vért, erősít, fiatalít, meghosszabbítja az életet. Megrendelhető a pénz beutalása ellenében negyed kgos adag 55 leu, fél kgos adag 110 leu, egy kgos adag 210 leu bérmentve.

Edelmann Márk, Nagyvárad
23—100 Vámház-u. 53.

No 1093 »Nyugat» hirdetés.

EURÓPA

ismeretterjesztő könyvtár
WIEN, VII. Bandgasse 32. I. St.
Tür 17.

Célja: Valóban tudományos értékű könyveknek magyar nyelven kiadása a külföldi tudományos irodalom klasszikus műveinek lefordítása és eredeti magyar nyelvű tudományos könyveknek megírása útján.

Megjelent és minden jobb könyvesboltban kapható.

Balázs Béla

A színjáték elmélete.

Mint minden írásában Balázs a színjáték elméletéről tartott, a magyar szellemi élet terén eseményt jelentő előadásában is a művészet napikérdéseit, átfogó világnézeti horizont látószögébe állítja. A drámai alkotást és ábrázolást, a színjátszás és a színpad esztétikai és technikai kérdéseit szociális és világnézeti összefüggéseikben világítja meg elemzéseinek szuggesztív erejével.